آرمان ملی
armanmeli.ir
سال پنجم
شماره ۱۲۵۱
سه‌شنبه
۱۴۰۰ • ۱۲ • ۱۷
۰۵ شعبان ۱۴۴۳ / ۰۸ مارس ۲۰۲۲

سرمقاله

۲ رویکرد درباره درخواست روسیه

علی اصغر زرگر
تحلیلگر مسائل بین‌الملل

اطلاعات دقیقی از محتوای مذاکرات وین در دست نیست که طرفین بر روی چه مسائلی به تفاهم رسیده‌اند و در چه مسائلی هنوز اختلاف دارند. البته کمیته‌های رفع تحریم و هسته‌ای وجود دارد که کارهای خاص خود را انجام دادند و به یک نتایجی هم رسیدند. حال باید دید که همان خطوط برجام ۲۰۱۵ لحاظ شده یا اینکه مسائل دیگری هم اضافه بر آن وجود خواهد داشت. از طرفی روی مساله تضمین؛ ایران این تضمین را از آمریکایی‌ها می‌خواهد که رئیس‌جمهور بعدی این کشور نخواهد از برجام خارج شود و تحریم‌ها به نقطه اول بازگردند. حال اینکه طرفین مذاکرات از تروئیکای اروپایی گرفته تا چین و روسیه و حتی آمریکایی‌ها می‌گویند به انتهای مذاکرات و در نهایت توافق رسیده‌ایم. باید دید مشخصا اینگونه اظهارات بر چه مبنایی است و صرف اظهار نظر چیزی را مشخص نمی‌کند. از سوی دیگر اینکه روسیه اخیرا موضعی را اعلام کرده که آمریکا باید ضمانت کتبی بدهد و چینی‌ها نیز به صورت ضمنی با آن موافق هستند؛ روسیه با توجه به تحولات فعلی فرض را بر این گرفته که برجام امضا شد و ما باید مطمئن باشیم که همکاری‌هایمان با ایران از نظر اقتصادی، نظامی و... از یک ثباتی برخوردار باشد که می‌توانیم روی آن حساب کنیم. یعنی مثل سابق نباشد که فرانسوی‌ها در خودروسازی مذاکراتی انجام دادند و توافقاتی هم انجام شد اما مجددا با بازگشت تحریم‌ها و تحریم خودروسازی و نفت و... این شرکت‌ها مجبور شدند ایران را ترک کنند. لذا روسیه از این جهت نگران است که آمریکایی‌ها باید تضمینی بدهند که زیر برجام نخواهند زد و این برجام از یک ثباتی برخوردار باشد که در همکاری‌ها روی آن حساب کنند. بنابر این اگر از یک سو به موضوع نگاه کنیم روس‌ها نیز همان تضمینی را می‌خواهند که ایران می‌خواهد اما از نگاه دیگر با توجه به تحولاتی که در اوکراین صورت گرفته و احتمالا طی این هفته یا هفته آینده به اوج خود برسد و به یک بحران بین‌المللی تبدیل شود و در نهایت به برخورد شرق با غرب بینجامد به نظر می‌آید که روسیه می‌خواهد رابطه ایران و غرب چندان مسالمت آمیز پیش نرود و این وضعیت تنش میان ایران و غرب به ویژه آمریکا را نگه دارد که مبادا اگر بحران اوکراین و برخورد شرق با غرب طولانی شود آمریکایی‌ها و اروپایی‌ها ایران را به عنوان جایگزین تامین انرژی خود قرار ندهند. لذا روسیه می‌خواهد در هر شرایطی دست بالا را در تامین انرژی اروپا داشته باشد و بنابر این تنش بین ایران و آمریکا تا حدودی برگ برنده‌ای در دست روس‌ها باشد که فعلا اجازه ندهد که یک رابطه خوبی بین ایران و غرب با توجه به احیای برجام برقرار شود. حال اینکه در این میان ایران چه می‌تواند بکند و اینکه وزیر امور خارجه کشورمان می‌گوید که اجازه نمی‌دهیم هیچ عامل خارجی منافع ملی کشور را در مذاکرات وین و احیای برجام تحت تاثیر قرار دهد تحقق این مساله مستلزم یک دیپلماسی فعال است که ایران ببیند منافع ملی‌اش در کجا قرار دارد که اگر از ابتدا نگاه کنیم منافع ملی ایران در راستای سیاست خارجی فعالانه نه شرقی، نه غربی در تحولات بین‌المللی و روابط دو جانبه بوده است. در نتیجه ایران باید تصمیم بگیرد که سیاست خارجی خود را چگونه و مبتنی بر چه مسائلی پیش ببرد.

یادداشت

روسیه و احیای برجام

هادی خسروشاهین
تحلیلگر مسائل بین‌الملل

جنگ اوکراین در وهله اول نظام بین‌الملل را وارد یک محیط امنیتی کرده است. غرب همانند دوران جنگ سرد به سیاست مهار و سد نفوذ روسیه رجعت کرده است و در این میانه تحریم‌های بی‌سابقه علیه مسکو به نوعی دو پاره شدن جهان و دیوار برلین را در ابعاد جدید بازنمایی می‌کند. جنگ اوکراین در اولویت‌های سیاست خارجی بسیاری از کشورهای غربی تاثیر گذاشته است آنچنان که ضرورت مهار روسیه به جای کنترل بسط نفوذ چین در نظام جهانی به اولویت مهم در سیاست خارجی آمریکا و برخی کشورهای اروپایی تبدیل شده است. حتی کار به آنجا کشیده است که برخی تحلیلگران غربی پیشنهاد می‌کنند که تصمیم سازان از هم اکنون به‌دنبال جداسازی چین از روسیه باشند زیرا اگر این دو محور در جریان تحولات اوکراین به یکدیگر نزدیک شوند، هر آن احتمال تحولات ساختاری در نظام جهانی می‌رود. ناتو به‌دلیل ترس از نفوذ روسیه در شرق اروپا دچار دگردیسی در کارکردهای خود پس از جنگ سرد شده است و حتی به طرز عجیبی همان کارکردهای جنگ سردی را نیز ایفا نمی‌کند. چرا که در سال‌های جنگ سرد ناتو یک پیمان نسبتا چند جانبه با محوریت آمریکا بود ولی امروز تبدیل به پیمان چند محوری شده است و اروپایی‌ها نیز نقش خود را در آن به شدت افزایش داده‌اند و این بار برخلاف گذشته در انتظار چتر امنیتی آمریکا نمانده و خود دست به کار شده‌اند. در جبهه مقابل روسیه از جنوب در حال پیشروی شکننده در اوکراین است و در عین حال تحریم‌های همه جانبه غرب را به منزله اعلان جنگ به خود تلقی کرده است و به همین دلیل غرب و دستگاه‌های اطلاعاتی آن هر آن ترس آن را دارند که دامنه جنگ گسترش یابد یا شدت و حدت آن غلیظ‌تر از پیش شود اما پیامدهای جنگ به حوزه اروپا محدود نمانده است و بر سیاست خارجی سایر کشورها نیز تغییراتی را اعمال کرده است. از جمله کشورهای خاورمیانه‌ای در این جنگ رویکرد متوازن سازی را پیگیری می‌کنند. یعنی نه آمریکا را می‌رنجانند و نه روسیه را. به‌طور مثال امارات در شورای امنیت به قطعنامه علیه روسیه رای ممتنع می‌دهد و در جلسه رای‌گیری در این شورا برای ارسال پرونده روسیه به مجمع عمومی غایب می‌شود ولی در نشست مجمع به قطعنامه ضد روسی رای مثبت می‌دهد. این الگوی رفتاری متناقض نماست ولی در واقع اینچنین نیست. رای منفی در شورای امنیت برای امارات هزینه‌زا بود، به‌دلیل جایگاه شورا در سازمان ملل و در مجمع عمومی خاصیت نمادین و سمبلیک دارد و به همین دلیل هزینه‌های کمتری را بر ابوظبی تحمیل می‌کند. در این میان مذاکرات برجام نیز در جریان است و خود تبدیل به عرصه‌ای خاص شده است. واقعیت این است که برجام در موقعیت فعلی‌اش دو ظرفیت را به‌طور همزمان در خود مستتر کرده است. این توافق می‌تواند هم اسباب کاهش تنش میان روسیه و آمریکا شود، مقوله‌ای که هر دوطرف بدشان نمی‌آید به این مهم برسند و هم مقدمه‌ای برای تشدید تنش. ایران باید در مورد خاص برجام در میانه این دو بازیگر به ایفای نقش فعالانه بپردازد. هم از مجادله روس‌ها و آمریکایی‌ها و نیاز طرفین به مدیریت بحران استفاده کند و هم مانع از تشدید اختلافات در حوزه احیای برجام شود. این واقعیت مهم را نیز باید در نظر گرفت که خود روس‌ها نیز به روابط با ایران حتی در میانه جنگ اوکراین و پس از آن در خاورمیانه نیاز دارند و نمی‌خواهند این اهرم را از برای مناسبات امنیتی و بعدی با غرب از دست دهند. این نیاز متقابل آمریکا و روسیه نقطه گرانیگاهی است که مانع از بروز اختلال‌های جدی در احیای برجام می‌شود و البته این بازی دوگانه ایران نیز با سیاست خارجی بی‌طرفی کامل تفاوت‌های بنیادین خواهد داشت.

رئیس‌جمهور:

دانشگاه باید مرکز اخلاق در جامعه باشد

شرکت‌های دانش‌بنیان در کنار مجموعه‌های بزرگ صنعتی و تولیدی قرار گیرند

آرمان ملی: رئیس‌جمهور در مراسم سی‌وپنجمین جشنواره بین‌المللی خوارزمی، این جشنواره را از نمادهای پویایی علمی کشور دانست و اظهار داشت: جشنواره خوارزمی محل کشف استعدادها و جایگاه ارائه طرح‌های برتر به جامعه است و می‌تواند امید برای اندیشمندان و به ویژه جوانان باشد. سید ابراهیم رئیسی توجه به تلاش‌های علمی و امر پژوهش را جزو ویژگی‌های شاخص جمهوری اسلامی دانست و گفت: رهبر معظم انقلاب (مدظله العالی) خود همیشه مشوق نوآوران و پژوهشگران کشور هستند و در اثر تسری چنین نگاهی است که امروز دانشمندان جوان کشورمان در عرصه‌های مختلف فعال و نقش‌آفرین هستند و کارنامه‌ای درخشان در تولید علم دارند. وی به ضرورت ملموس بودن آثار تلاش‌های دانشمندان در زندگی مردم اشاره و خاطرنشان کرد: توسعه علمی در کشور حرکت مستمری است که آثار آن حتما باید در رفع نیازهای کشور مشاهده شود. رئیس‌جمهور با تبیین مفهوم «علم نافع»، پاسخ به سوالات و نیازهای جامعه را رسالت اصلی مراکز علمی دانست و گفت: پژوهش‌ها و تحقیقات علمی صرفاً برای درج در نشریات و کسب امتیاز پژوهشی نیست و همه تلاش‌های علمی باید جنبه کاربردی داشته باشد و بتواند گرهی از مشکلات کشور باز کند. دکتر رئیسی در مورد ضرورت توسعه دانش میان‌رشته‌ای با بیان اینکه بسیاری از مسائل و مشکلات جنبه بین رشته‌ای دارد، تاکید کرد: دولت با انگیزه غلبه بر مشکلات، مصمم است از حوزه‌های بین رشته‌ای حمایت و پشتیبانی کند. رئیسی در ادامه سخنان خود بحث کاربردی شدن و مسئله محوری تلاش‌های علمی کشور را پیش کشید و با تاکید بر ضرورت تجاری‌سازی اختراعات، ابداعات و نوآوری، گفت: اثربخشی و کارآمدی تحقیقات و تلاش‌های نوآورانه در کشور در گرو تجاری‌سازی آنهاست و در این صورت است که پژوهش‌ها و ابداعات می‌تواند ارزش افزوده داشته باشد و برای توسعه و پیشرفت کشور مفید واقع شود. رئیس‌جمهور شرکت‌های دانش‌بنیان را مرجع اصلی تجاری‌سازی فناوری و نوآوری در کشور دانست و اذعان داشت: شرکت‌های دانش‌بنیان از دارایی‌های کشور است. اگر وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و مجموعه‌های صنعتی خود را با مراکز علمی و دانش‌بنیان تطبیق دهند و در سوی مقابل، شرکت‌های دانش‌بنیان نیز تلاش‌ها و فعالیت‌های خود را در راستای رفع نیازهای این مجموعه‌ها جهت‌دهی کنند، نتیجه‌ای درخشان برای کشور رقم می‌خورد. رئیس‌جمهور در همین زمینه بر تعیین ماموریت‌های دانشگاه و مراکز علمی متناسب با نیازهای کشور تاکید کرد و گفت: لازم است نیازهای بومی، منطقه‌ای و بین‌المللی در نوع ماموریت‌های مراکز علمی کشور مورد توجه قرار گیرد. رئیسی درباره توجه به عدالت علمی؛ ضرورت توجه به عدالت علمی در سه حوزه تحقیقات، آموزش و خدمات را یادآور شد و گفت: باید شرایطی فراهم باشد که فرد اندیشمندی حتی اگر عضو هیات علمی دانشگاه هم نباشد بتواند از شرایط مناسبی برای تحقیق و پژوهش برخوردار باشد و مجموعه‌های علمی نیز باید از چنان توانمندی بالایی برخوردار باشند که بتوانند هر نوع تقلب علمی را شناسایی کنند. رئیس‌جمهور اضافه کرد: دسترسی آسان و ترغیب جوانان به علم و دانش موضوع مهمی است که می‌تواند زمینه رشد و شکوفایی علمی را در کشور هموار کند. رئیسی در ادامه با تاکید بر اهمیت مردمی کردن علم و دانش گفت: لازم است دانشمندان و پژوهشگران علمی کشور علاوه بر فعالیت‌های علمی نیاز مردم را به خوبی بشناسند. رئیس‌جمهور همچنین بر اخلاق‌مداری علمی تاکید کرد و ابراز داشت: مشکلات و تنش‌هایی که امروز بشریت با آن درگیر شده است به خاطر علم بدون اخلاق است. لذا ضرورت دارد علم و اخلاق در کنار یکدیگر مورد توجه قرار گیرد. دکتر رئیسی تصریح کرد: دانشگاه باید مرکز اخلاق در جامعه و محل کسب علم و دانش همراه با اخلاق‌مداری باشد. علم و معرفت‌آموزی مرز جغرافیایی نمی‌شناسد و می‌توان از هر جایی علم و دانش را کسب کرد. رئیس‌جمهور همچنین با اشاره به اهمیت کاهش تنش‌های موجود در جهان، تلاش همگانی برای ایجاد تعامل اقتصادی در جهت حفظ منافع ملت‌ها را ضروری دانست. در جلسه یکشنبه شب ستاد هماهنگی اقتصادی دولت به ریاست آیت‌ا... سید ابراهیم رئیسی رئیس‌جمهور، گزارشی از بررسی وضعیت بازار و قیمت کالاها و مواد غذایی ارائه شد. وی به وزارت جهاد کشاورزی ماموریت داد با همکاری سایر دستگاه‌های ذیربط موضوع تامین اقلام غذایی و کالاهای اساسی و اختصاص ارز لازم برای این بخش‌ها را پیگیری کنند. در این جلسه مقرر شد تیم اقتصادی دولت ظرفیت‌ها و فرصت‌های تعامل بازرگانی و اقتصادی منطقه‌ای و بین‌المللی را بررسی و موافقت‌نامه‌های امضا شده با مقامات دیگر کشورها را پیگیری و اجرایی کنند. رئیس‌جمهور با اشاره به اهمیت کاهش تنش‌های موجود در جهان، تلاش همگانی برای ایجاد تعامل اقتصادی در جهت حفظ منافع ملت‌ها را ضروری دانست. همچنین در این جلسه گزارشی از بهبود شاخص‌ها در بازار بورس ارائه شد و دکتر رئیسی تاکید کرد اقدامات منسجم‌تر و جدی‌تری در جهت حفظ منافع و سرمایه‌های مردم در بازار بورس انجام شود.

رئیس قوه قضائیه تاکید کرد:

هماهنگی قوه قضائیه و دولت در صیانت از حقوق عامه

اتصال سامانه‌های الکترونیکی موجود در گمرکات، وزارت صمت، «کشتیرانی و بنادر»

آرمان ملی: رئیس قوه قضائیه با عنایت به هفته منابع طبیعی و تداوم اقدامات عملی عدلیه در آزادسازی اراضی ملی به نفع عامه و مشخصاً ورود قاطعانه قوه قضائیه به آزادسازی حریم روخانه‌ها و سواحل دریا، بار دیگر به موضوع ساخت‌وسازهای غیرمجاز در محدوده‌های ممنوع نظیر بستر و حریم رودخانه‌ها و معضلات و مشکلاتی که از این ناحیه ایجاد می‌شود، اشاره کرد و از دولت سیزدهم و شخص رئیس‌جمهور و وزرای کابینه که با روحیه انقلابی و مسئولیت‌پذیری برای رفع این مشکل و معضل ورود کرده‌اند، تقدیر به عمل آورد و اظهار داشت: باید به نقطه‌ای برسیم که دیگر ساخت‌وساز غیرمجازی صورت نگیرد که ما به حکم قانون مجبور به تخریب و قلع و قمع آن با صرف هزینه نباشیم و هم اکنون در این راه قدم بر می‌داریم. حجت‌الاسلام والمسلمین محسنی اژه‌ای بر مسدود کردن تمامی بسترها و گلوگاه‌های فساد به‌ویژه در حوزه اراضی تاکید کرد و بر همگرایی و هماهنگی هر سه قوه در تحقق این مهم تصریح داشت و گفت: طی مدت اخیر قوه قضائیه و دولت با هماهنگی و هم‌افزایی در راستای صیانت از حقوق عامه و حفظ بیت‌المال در حوزه اراضی اقدامات ارزنده‌ای را صورت داده‌اند و بدون تردید چنانچه در پیشبرد این امر نیاز به اصلاح قانون و رفع خلأهای قانونی باشد، مجلس نیز پای کار خواهد بود. رئیس دستگاه قضا به دستگاه‌های حکومتی و دولتی و همچنین اشخاص حقیقی و عادی که دارای بناها و مستحدثات غیرمجاز هستند توصیه کرد که خودشان در تخریب و قلع وقمع این بناها و مستحدثات پیشقدم شوند و با این کار هم از مزایای مادی مصالح و ابزار ساختمانی به کار رفته در بناهای‌شان برای صرف در امور دیگر بهره‌مند شوند و هم ارفاقات قانونی بعدی شامل حالشان شود. رئیس عدلیه افزود: قوه قضائیه نیز به دستگاه‌ها و افرادی که خود برای تخریب یا اصلاح بناهای غیرمجازشان پیشقدم شوند کمک و مساعدت خواهد داشت و در صورت نیاز به آن‌ها فرجه و مهلت خواهد داد. محسنی اژه‌ای با قدردانی وافر از اقدامات دولت سیزدهم در امر اصلاح و ساماندهی چرخه معیوب واردات و صادرات در کشور اظهار کرد: دولت در این زمان کوتاه اقدامات خوب و مجدانه‌ای را برای اصلاح و ساماندهی فرآیندهای وارداتی و صادراتی انجام داده است و در این زمینه درصدد راه‌اندازی سامانه‌ای جامع است؛ همچنین ایجاد «سامانه جامع تجارت» نیز در تحقق اصلاح و ساماندهی فرآیندهای وارداتی و صادراتی بسیار مؤثر خواهد بود. رئیس قوه قضائیه اتصال سامانه‌های الکترونیکی موجود در «گمرکات»، «وزارت صمت»، «کشتیرانی و بنادر» و «اموال تملیکی» به یکدیگر را در رفع بسیاری از مشکلات موجود و اصلاح فرآیندهای صادراتی و وارداتی مؤثر دانست و بر ضرورت تحقق کامل این مهم تاکید کرد. محسنی اژه‌ای در ادامه به یک روند و رویه هزینه‌ساز، غلط و بسترزای فساد در امر واردات کالا به کشور اشاره کرد و گفت: با کمال تأسف، اموال و کالاهایی ضروری و مورد نیاز با صرف هزینه و تحمل زحمت وارد کشور می‌شوند، اما به سبب ناهماهنگی‌ها و قصورها و تقصیرها طی مدت طولانی در انبارهای گمرکات و بنادر می‌مانند و یا متروک و فاسد می‌شوند و یا در نتیجه این نگهداری طولانی هزینه مضاعف به بار می‌آورند که این امر به معنای تحمیل خسارت و هدررفت بیت‌المال است و دستگاه قضائی به موجب وظیفه ذاتی خود در حفظ بیت‌المال به این موضوع ورود جدی کرده است. رئیس دستگاه قضا همچنین با اشاره به ورود مجدانه دولت و شخص رئیس‌جمهور به موضوع جلوگیری از تحمیل خسارت به بیت‌المال به‌واسطه معیوب بودن فرآیندهای وارداتی و صادراتی، بیان کرد: بدون تردید قوه قضائیه، هم از حیث مسئولیت ذاتی خود و هم از باب کمک و مساعدت به دولت، مجدانه امر جلوگیری از تضییع بیت‌المال به‌واسطه معیوب بودن فرآیندهای وارداتی و صادراتی را پیگیری خواهد کرد و در این زمینه چنانچه نیاز به اصلاح قانون باشد نیز قوای سه‌گانه همکاری و هم‌افزایی لازم را خواهند داشت.

«آرمان ملی» رویدادهای پیرامون مذاکرات وین را بررسی می‌کند:

برجام در تاخیر تصمیم آمریکا و بازی روس‌ها

امیر عبداللهیان: اجازه نمی‌دهیم هیچ عامل خارجی منافع ملی کشور را در «وین» تحت تاثیر قرار دهد

رافائل گروسی: مشتاقانه آماده پیگیری توافق با ایران هستیم

آرمان ملی: مذاکرات وین در حالی روزهای مهم خود را پشت‌سر می‌گذارد که با وجود پیشرفت قابل توجه مذاکرات، هنوز موضوعات مهمی باقی‌مانده و توافق نهایی هنوز حاصل نشده است و زمان قطعی برای آن وجود ندارد. دستیابی به توافق نهایی، تنها با اتخاذ تصمیمات سیاسی لازم توسط طرف‌های غربی در دسترس است. آنچه که مسلم است مذاکرات وین در روزهای اخیر به مراحلی رسیده که لازم است کشورهای غربی با اتخاذ تصمیم سیاسی، دست کشیدن از زیاده‌خواهی‌ها و دوری از خطوط قرمز ایران، مسیر دستیابی به یک توافق خوب را هموار کنند. در همین راستا اخیرا علی باقری رئیس تیم مذاکره کننده کشورمان با انریکه مورا هماهنگ کننده کمیسیون مشترک و نماینده اتحادیه اروپا در مذاکرات وین، دیدار و آخرین روند مذاکرات را بررسی و در خصوص آن رایزنی کرده‌اند و پیش از آن نیز باقری با هیأت‌های اروپایی، چینی و روسی دیدار داشته است. از طرفی گرچه همه طرف‌ها رسیدن به روزهای نهایی مذاکرات را نوید می‌دهند اما باید منتظر غیرمنتظره‌هایی نیز بود. مثل اقدام اخیر روس‌ها که برای توافق و آسیب ندیدن ایران از تحریم‌ها علیه روسیه از آمریکا تضمین خواسته‌اند. رویکردی که برخی از آن تحت عنوان کار شکنی یا بازی جدید روس‌ها در آستانه توافق یاد می‌کنند. قدر مسلم توافق برجام اگر صورت بگیرد باید بتواند همه طرف‌ها به‌ویژه ایران را راضی کند و این مهم صورت نخواهد گرفت مگر اینکه بر روی همه مسائل توافق شود. علی شمخانی دبیر شورای عالی امنیت ملی در توییتی آورده است: «چشم‌انداز توافق در مذاکرات وین به دلیل تاخیر واشنگتن در اتخاذ تصمیم سیاسی همچنان مبهم است. اولویت مذاکره کنندگان ایرانی حل و رفع موضوعات باقی‌مانده‌ای است که در ردیف خطوط قرمز محسوب می‌شوند. دسترسی سریع به توافق قوی نیازمند ارائه ابتکارهای جدید از سوی همه طرف‌هاست.» در شرایطی که بسیاری مهم‌ترین مساله اختلافی فعلی را اختلاف با آژانس می‌دانند و روز گذشته نیز نخستین روز نشست فصلی شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی را پشت‌سر گذاشتیم. باید منتظر ماند و دید شرایط چگونه پیش خواهد رفت و ماراتن مذاکرات وین چه زمانی به خط پایان و اعلام توافق خواهد رسید.

اعلام توافق و تاثیرات اقتصادی

تحولات حول محور احیای برجام همچنان ادامه دارد و هر روز از پی روز دیگر شاهد اظهار نظرها، واکنش‌ها و رخدادهایی هستیم که در مذاکرات یا بیرون از مذاکرات در قالب گفت‌وگوهای دو جانبه یا اعلام موضع کشورها از سوی برخی مقامات آنها صورت می‌پذیرد. با این حال مذاکرات وین در جهت احیای برجام و رسیدن به توافق اگر به نتیجه برسد در حوزه‌های مختلفی تاثیرگذار خواهد بود که مهم‌ترین آن خروج اقتصاد کشور از زیر بار فشار تحریم‌ها است که طبق نظرات بسیاری از کارشناسان اقتصاد کشور می‌تواند پس از سال‌ها نفس راحتی بکشد. با این حال تحول مهم اقتصادی از قبل برداشته شدن تحریم‌ها را می‌توان در صادرات و فروش بالای نفت دانست. چنانکه بسیاری معتقدند احیای برجام و تصمیم ایران و آمریکا در این راستا می‌تواند بر بازار نفت اثر بگذارد. این در حالی است که از طرفی اخیراً، حمله مسکو به اوکراین باعث افزایش قیمت نفت شده است. در چنین شرایطی است که تلاش‌ها برای احیای توافق بین تهران و قدرت‌های جهانی اهمیت پیدا می‌کند. زیرا می‌تواند ظرف چند ماه ده‌ها میلیون بشکه نفت خام ایران را وارد بازارهای جهانی کند و بر قیمت‌ها تاثیر بگذارد. لذا اگر در چند روز یا هفته آینده شاهد احیای برجام باشیم بر اساس این توافق، ایالات متحده تحریم‌های خرید نفت ایران را لغو خواهد کرد و عملاً همه کشورهایی که به واسطه تحریم‌ها از خرید نفت ایران محروم بودند یا با سازوکاری دشوار و دور زدن تحریم‌ها از ایران نفت می‌خریدند می‌توانند به راحتی و فارغ بال بدون ترس از تحریم‌های ثانویه، از کانال‌های قانونی نفت ایران را خریداری کنند. البته آنچه مسلم است این اتفاق از زمان اجرای برجام خواهد افتاد و به اذعان کارشناسان و رسانه‌ها در واقع مذاکرات هسته‌ای ایران می‌تواند بازارهای نفت را متحول کند، قبل از تحریم‌های ترامپ علیه ایران، مشتریان اصلی ایران، چین، هند، کره جنوبی، ژاپن، ترکیه، تایوان، ایتالیا و یونان بودند. اکنون نیز این کشورهای آسیایی ممکن است جزو اولین کشورهایی باشند که در صورت لغو تحریم‌ها و احیای توافق به خرید نفت از ایران بپردازند. آن‌طور که رسانه‌های غربی ادعا می‌کنند ایران ده‌ها میلیون بشکه نفت در نفتکش‌ها ذخیره دارد که می‌تواند به مشتریان خود تحویل دهد در عین حال، تولید را از میادینی که به طور کامل یا تا حدی تعطیل شده‌اند، افزایش دهد. به گفته بازرگانان و تحلیلگران، ایران که قبلاً تولیدکننده شماره ۲ اوپک بود، می‌تواند حدود یک میلیون بشکه نفت خام تولید کند و این میزان ممکن است تا سال آینده به ظرفیت کامل حدود ۳/۷ میلیون بشکه در روز برسد و کمبود نفت در بازارهای جهانی را جبران کند. حال باید دید که این توافق چه زمانی رخ خواهد داد و ایران از ثمرات این توافق چه استفاده‌هایی خواهد برد.

تاکید بر رعایت خطوط قرمز

وزیر امور خارجه کشورمان صبح روز دوشنبه در نشست هم اندیشی با جمعی از نمایندگان مجلس حضور یافت. حسین امیرعبداللهیان در این نشست آخرین تحولات مرتبط با حوزه سیاست خارجی خصوصا در زمینه گفت‌وگوهای وین و همچنین تحولات اوکراین را تشریح کرد. وی همچنین در خصوص نقطه نظرات نمایندگان مجلس در این زمینه‌ها به تبادل نظر پرداخت. رئیس دستگاه دیپلماسی در این نشست هم‌اندیشی که در محل کمیسیون تلفیق مجلس برگزار شد، در تشریح تحولات مرتبط با گفت‌وگوهای وین، با تاکید بر استقبال جمهوری اسلامی ایران از نهایی کردن یک توافق خوب و قوی، عزم کشورمان در زمینه رعایت خطوط قرمز تعیین شده و خصوصا تضمین‌های موثر اقتصادی و حداکثر سازی منافع جمهوری اسلامی ایران را مورد تصریح قرار داد. امیرعبداللهیان افزود: ضمن ایستادگی در حفظ و رعایت خطوط قرمز، اجازه نخواهیم داد هیچ عامل خارجی منافع ملی کشور را در مذاکرات وین برای لغو تحریم‌ها، تحت تاثیر قرار دهد.

مسائل زیادی است که باید برطرف کنیم

مدیر کل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی روز دوشنبه در یک کنفرانس خبری پس از نخستین روز برگزاری دور جدید نشست شورای حکام اظهار داشت: این سازمان مشتاقانه آماده پیگیری توافق صورت گرفته با سازمان انرژی اتمی ایران در خصوص حل و فصل مسائل باقی‌مانده مورد اختلاف است. رافائل گروسی گفت: در ایران درباره مسیر پیش‌رو در تعاملات ایران و آژانس توافق شده است که رضایت کلی درباره آن وجود دارد. وی درباره نقش آژانس در زمینه مذاکرات وین با اشاره به اینکه آژانس عضو مذاکرات نیست، افزود: ما در جریان مذاکرات حضور داریم و نظراتمان را ارائه می‌دهیم، واضح است اگر توافقی انجام شود، آژانس کار زیادی پیش‌رو خواهد داشت. گروسی همچنین با اشاره به توافق‌های موقتی که در مدت کاهش گام به گام پایبندی ایران به تعهدات داوطلبانه‌اش در توافق هسته‌ای پس از خروج آمریکا از برجام انجام شده بود و کارهایی که آژانس پس از اجرایی شدن کامل برجام در پیش خواهد داشت، بیان کرد: توان ما در بازرسی محدود شده بود و ما کورکورانه پیش می‌رفتیم. شکافی ایجاد شده است که ما باید مطمئن شویم در این بین چه اتفاقاتی در حال رخ دادن بوده است که ما قادر به راستی آزمایی آن نبوده‌ایم. وی ادامه داد: مسائل زیادی وجود دارد که باید برطرف کنیم. مدیر کل آژانس درباره اینکه آیا میان ایران و آژانس درباره تداوم همکاری آن دو در صورت انجام شدن یا انجام نشدن توافق در مذاکرات وین برای احیای برجام صحبتی شده است یا نه، تشریح کرد: ما با ایران همیشه در حال گفت‌وگو هستیم، چون همیشه مسائلی وجود دارد که در غیاب توافق هم آژانس باید آن‌ها را بررسی کند. به گفته گروسی، آن‌چه در مذاکرات طرفین مورد توافق قرار می‌گیرد، توافقی پیچیده خواهد بود که توالی اموری که باید برای اجرای توافق انجام بگیرد، خواهد داشت، بین این مراحل فعالیت‌های متعددی باید انجام شود، اقداماتی (هسته‌ای) وجود خواهد داشت که باید از سوی ایران اجرا شود و آژانس هم وظیفه راستی‌آزمایی آن‌ها را بر عهده خواهد داشت. وی تصریح کرد: ارتباط مستقیمی میان تعاملات آژانس و ایران و وجود برجام در کار نیست و رابطه‌ای موازی میان مسائل پادمانی و درستی و کامل بودن اظهارات ایران و کارهایی وجود دارد که باید با وجود برجام یا بدون آن و یا در صورت هر گونه توافق با هر کشور دیگری باید انجام دهد. گروسی تاکید کرد: در صورت به نتیجه نرسیدن مذاکرات بر سر احیای برجام، فضا مانند قبل نخواهد بود و شاید وضعیت امور پیچیده‌تر شود اما آژانس وظایف خود را انجام خواهد داد. وی بر اهمیت پروتکل الحاقی تاکید کرده و خاطر نشان کرد: اجرای پروتکل الحاقی همیشه بخشی از برجام بوده، هست و در صورت احیای این توافق، بخشی از آن خواهد بود.

واکنش بلینکن به درخواست روسیه

وزیر خارجه آمریکا در پی درخواست روسیه مبنی بر دریافت تضمین کتبی درخصوص حفظ حقوق این کشور در همکاری‌ها و روابط اقتصادی با ایران عنوان کرد که تحریم‌های اعمالی علیه مسکو ارتباطی با توافق هسته‌ای با ایران ندارد. آنتونی بلینکن، در گفت‌وگویی با سی‌بی‌اس نیوز اعلام کرد که حصول توافق هسته‌ای احتمالی با ایران نزدیک است اما «شماری از مسائل بسیار چالش‌انگیز» همچنان حل نشده باقی مانده‌اند. وی با اشاره به درخواست روسیه برای دریافت تضمین کتبی درخصوص همکاری‌ها و روابط اقتصادی با ایران عنوان کرد که تحریم‌های اعمالی علیه روسیه ارتباطی با توافق هسته‌ای با ایران ندارد.

پرونده پادمانی ایران یک‌بار برای همیشه بسته شود

یک کارشناس مسائل هسته‌ای در ارزیابی نتایج سفر مدیر کل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و در پاسخ به این سوال که آیا می‌توان انتظار داشت که این سفر به بسته شدن پرونده پادمانی که علیه کشورمان تشکیل شده منجر شود، گفت: در این برهه زمانی موضوع مهم، آینده همکاری‌های ایران و آژانس است که این همکاری باید به نحوی با توجه و دقت باشد که اساسا دشمنان نتوانند شبهه‌ای مطرح کنند. این مساله خیلی مهم است که ما نظارت و کنترل آژانس را بپذیریم و بدانیم این نظارت تنها برای ما نیست بلکه همه کشورها تحت نظارت این نهاد هستند. امروز نیز براساس همان مدلی که در زمان آقایان لاریجانی و البرادعی به برخی سوالات آژانس پاسخ داده شد باید به این سوالات پاسخ دهیم تا این پرونده پادمانی نیز بسته شود. حسن بهشتی‌پور افزود: پس از این نیز باید نگاه به آینده باشد و بدانیم که هرچقدر این همکاری دوجانبه بیشتر و بهتر باشد، جایی برای فعالیت دشمنان به وجود نخواهد آمد.

گلایه‌های حدادعادل از نمایندگان

رئیس اسبق مجلس با اشاره به اینکه یکی از گلایه‌های ما در آموزش و پرورش از نمایندگان مجلس این بوده که هر سه چهار سال یک بار مصوبه‌ای را از سر می‌گذرانند تا گروهی به عنوان معلم وارد مدرسه شوند گفت: آنها مصلحت‌هایی می‌بینند که ما آن را مصلحت نمی‌دانیم. امید است با مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی مبنی بر لزوم تطابق مصوبات مجلس با شورای عالی آموزش و پرورش تا حدودی این گلایه‌ها برطرف شود. غلامعلی حدادعادل گفت: امروز انتظار این است که هر طرحی برای تصویب به شورای عالی ارائه می‌شود یک پشتوانه پژوهشی به پیوست داشته باشد. باید عادت کنیم که از شتاب‌زدگی بپرهیزیم. ما امروز باید یک ریل‌گذاری انجام داده و طرح‌ها مستند به تحقیق باشند. وی افزود: به عنوان مثال چندین سال پیش پنج‌شنبه را ابتدا از برنامه دبستان‌ها حذف کردند و بعدها به دبیرستان‌ها تسری دادند. همان موقع در شورای عالی اعتراض کردم با این حال به دلایل سیاسی و غیرموجه این طرح را تصویب کردند که پنج‌شنبه‌ها تعطیل شود.

فیلترینگ‌های نامعقول اهرم فشار بر کاربران است

جواد آذری جهرمی، وزیر سابق ارتباطات نوشت: بسیاری از این شرکت‌ها حتی نام کشور ایران را از لیست کشورهای ارائه‌ی خدمات خود حذف کردند تا آنجا که بازی‌های رایانه‌ای نیز کاربران ایرانی را از تیغ تیز تحریم در امان نگذاشتند. در کنار این #فناتحریم (تحریم فناوری) لبه قیچی دیگری با نام فیلترینگ‌های نامعقول نیز اهرم فشار دیگری بر کاربران و شرکت‌های فناوری اطلاعات ایران بوده است. فراموش نکنیم که سهم اقتصاد دیجیتال در تولید ناخالص داخلی ایران، به‌رغم همه تحریم‌ها از ۱/۷ درصد در سال ۹۲ به بیش از ۶/۴ درصد در سال ۱۳۹۹ رسید. اگر نبود ایستادگی مثال زدنی و تلاش‌های شرکت‌های ایرانی و همچنین سیاست‌های دولت در توسعه فناوری اطلاعات؛ با هجمه تحریم‌ها، پافشاری و